

FLYINGFINN.TV

KOTIMAISEN AUTOURHEILUN
LIVELÄHETYKSET YHDESSÄ PAIKASSA

AKK RALLIS

AUTOURHEILUN SÄÄNTÖKIRJA 2026

**AUTOSUUNNISTUKSEN
SÄÄNNÖT**

AKK-Motorsport ry

Sisältö

Harmaa korostus = sääntömuutos

10. Yleiset määritelmät ja perusteet

- 10.1. Autosuunnistuksen määritelmä
- 10.1.1. Autosuunnistuksen termit
- 10.2. Kilpailureitti
- 10.3. Ajomäärite
- 10.4. Ajomääräys
- 10.5. Lisämääräys
- 10.6. Lisäajo-ohje
- 10.7. Virallinen kilpailuaika
- 10.8. Sähköinen ajanotto - EMIT
- 10.9. Kilpailukortti
- 10.10. Kilpailunumero
- 10.11. Keskeyttäminen
- 10.12. Ennakkoharjoittelu
- 10.13. Vastalauseet
- 10.14. Pistelaskuperusteet
- 10.15. Tasatulokset
- 10.16. Vieras apu
- 10.17. Onnettomuustapauksissa annettava apu
- 10.18. Tiekatko
- 10.19. Toisen kilpailijan huomioiminen
- 10.20. Kilpailualue

20. Reitinmäärittely

- 20.1. Sallitut reitinmäärittelytavat
- 20.2. Reitinmäärittelytapoja koskevia määräyksiä
- 20.3. Vaihtopiste
- 20.4. Suunnistusperusteen vaihtuminen kartalta toiselle
- 20.5. Reitinmäärittelyperusteiden tärkeysjärjestys
- 20.6. Karttavirheet
- 20.7. Käytettävä tarkkuus
- 20.8. Kartat
- 20.9. Reittiä koskevia määräyksiä
- 20.10. Eri luokkien reitit

30. Suoritusajan määrittely

- 30.1. Jaksottainen ajo
- 30.2. Jaksot ja tauot
- 30.3. Mittarintarkistusmatka

- 30.4. Keskinopeusajo
- 30.5. Aika-ajo
- 30.6. Nopeusrajoitusalueet
- 30.7. Virhevapaa aika
- 30.8. Ihanneajoaika
- 30.9. Ihannesaapumisaika
- 30.10. Myöhästymisraja
- 30.11. Lähtö ja maali

40. Tarkastusasemat ja niiden toiminta

- 40.1. Sallitut tarkastusasemat
- 40.2. Tarkkailuasema
- 40.3. Tarkastusasemien sijoittaminen
- 40.4. Tarkastusasemien merkitseminen
- 40.5. Tarkastusasemien toiminta-aika
- 40.6. 0-auto
- 40.7. Saapuminen aikatarkastusasemalle
- 40.8. Väärältä suunnalta saapuminen
- 40.9. Saapumisaika
- 40.10. Merkintä kilpailukorttiin ja EMIT-kortin leimaus
- 40.11. Aikatarkastusaseman pöytäkirja
- 40.12. Kilpailupaperien jakaminen
- 40.13. Viallinen tarkastusasema

50. Kilpailijoita koskevia määräyksiä

- 50.1. Osanotto-oikeus
- 50.2. Roolit
- 50.3. Osanotto ja vastuu
- 50.4. Ilmoittautuminen
- 50.5. Jälki-ilmoittautuminen
- 50.6. Ilmoittautumisen peruuttaminen

60. Kilpailijan luokitus autosuunnistuksessa

- 60.1. Kilpailuluokat
- 60.2. Voimassaolo
- 60.3. Vaatimukset nousuun luokissa
- 60.4. Siirtyminen
- 60.5. Kuljettajat ja kartanlukijat
- 60.6. Yhdistetyt luokat
- 60.7. Luokituspistetaulukko

70. Kilpailuja koskevia määräyksiä

- 70.1. Kilpailumuodot

- 70.2. Toimitsijalisenssit
- 70.3. Maastovalvoja
- 70.3.1. Kilpailukonsultti
- 70.4. Tuomariston puheenjohtaja
- 70.5. Tuomarit
- 70.6. Pääratamestari
- 70.7. Osanottomaksut
- 70.8. Palkinnot
- 70.9. Tulosluettelo
- 70.10. Kilpailun peruuttaminen
- 70.11. Arvokilpailut ja niiden lähtöjärjestys
- 70.12. Arvokilpailuiden ratamestareiden hyvittäminen kyseisen vuoden SM- ja Cup -pisteitä laskettaessa
- 70.13. Kilpailukutsu
- 70.14. Lähtöluettelo

80. Kilpailijan varusteita koskevat määräykset

- 80.1. Autosuunnistuksen katsastusvaatimukset
- 80.2. Auton vaihto
- 80.3. Ulkopuolinen kommunikaatio

90. Kilvet ja viitat

- 90.1. Autosuunnistuskilpailuissa käytettävät kilvet

10. Yleiset määritelmät ja perusteet

10.1. AUTOSUUNNISTUKSEN MÄÄRITELMÄ

Autosuunnistuksessa noudatetaan jäljempänä esitettyjä autosuunnistuksen sääntöjä sekä soveltuvin osin autourheilun yleisiä sääntöjä. Autosuunnistusajon tarkoituksena on moottorijoneuvoliikenteestä annettuja lakeja ja asetuksia noudattaen sekä soveltuvin kohdin FIA:n sääntöjen mukaan, kiinnittäen erityistä huomiota liikenneturvallisuuden vaatimuksiin, kehittää taitavia kuljettajia ja kartanlukijoita, jotka maamme vaihtelevissa tie- ja ilmasto-olosuhteissa pystyvät vaativiinkin suorituksiin auton ohjaamisessa, suunnistamisessa ja auton varustamisessa. Kilpailussa arvostellaan kilpailijan taitoa ajaa kartan mukaan järjestäjän laatimaa reittiä määrättyjä ajoaikoja tai -nopeuksia noudattaen.

10.1.1. Autosuunnistuksen termit

Autosuunnistuksen säännöissä käytettävät lyhenteet ja käsitteet:

EMIT	- sähköinen aikaleimausjärjestelmä
JAT	- julkinen miehitetty aikatarkastusasema jakson lopussa
EMIT-JAT	- julkinen miehittämätön aikatarkastusasema, tuloajan leimaus
EMIT-ULA	- julkinen miehittämätön aikatarkastusasema, uuden lähtöajan leimaus
EMIT-MLA	- julkinen miehitetty aikatarkastusasema, uuden lähtöajan leimaus
AT	- salainen miehitetty aikatarkastusasema
EMIT-AT	- salainen miehittämätön aikatarkastusasema, tuloajan leimaus
JRT	- julkinen miehitetty reittitarkastusasema
RT	- salainen miehittämätön reittitarkastusasema
MRT	- salainen miehitetty reittitarkastusasema
LEIMA	- salainen miehittämätön leimattava reittitarkastusasema

10.2. KILPAILUREITTI

Kilpailureitti on ajomäärin määritelty reitti lähdöstä maaliin. Kilpailijan on ohitettava lähtö, julkiset tarkastusasemat ja maali oikeassa järjestyksessä niiden toiminta-aikana sekä pyrittävä käymään muut aika- ja reittitarkastusasemat oikeassa järjestyksessä niiden toiminta-aikana.

10.3. AJOMÄÄRITE

Ajomääritteitä ovat kilpailijalle annettava ajomääräys, lisäajo-ohjeet, lisämääräykset, kartat ja tiekirjat. Ajomääritteistä kartat ja tiekirjat, lisämääräykset ja lisäajo-ohjeet voidaan antaa kilpailijalle myös kilpailun aikana julkisilla miehityillä tarkastusasemilla (JAT, EMIT-MLA ja JRT). Lisäksi MRT:llä voidaan jakaa lisäajo-ohje. Lisämääräys voidaan jakaa reitillä myös muussa pisteessä kohdan 10.5. mukaisesti. Ajomääritteiden avulla määritellään ajettava reitti sekä ajoaika tai -nopeus kullekin vaihtopistevälille erikseen. Ajomääritteet on annettava toisistaan poikkeaville reiteille erillisinä. Kilpailun kaikki julkiset tarkastusasemat (JAT, EMIT-JAT ja JRT), lähtö, maali ja tulosten julkaisupaikka on osoitettava lähdössä kilpailijalle jaettavassa kartassa.

10.4. AJOMÄÄRÄYS

Ajomääräys on kilpailijalle ilmoittautumisen yhteydessä annettava kirjallinen ohje. Siinä kerrotaan kullakin pistevälillä noudatettava ajoaika tai nopeus, minkä numeroisella ja mit-takaavaisella kartalla kukin pisteväli on määritelty, jaksojen kestoajat, tauot, julkisten tarkas-tusasemien sijaintipisteet sekä mittarintarkastusmatkan ja reitin mittausta koskevat tiedot (jos mittarintarkastusmatka ajetaan kilpailun aikana). Ajomääräykset on annettava toisistaan poikkeaville reiteille erillisinä.

10.5. LISÄMÄÄRÄYS

Lisämääräys on ajomääritteitä muuttava kirjallinen määräys, joka voidaan antaa kilpailun aikana olosuhteiden muuttuessa järjestäjästä riippumattomista syistä. Lisämääräys voidaan antaa reitin varrella vain sellaisessa paikassa, jonka ohi ei käytännöllisesti katsoen voi ajaa muuta tietä kuin reittiä pitkin.

10.6. LISÄAJO-OHJE

Miehitetyllä tarkastusasemalla saa jakaa kirjallisen lisäajo-ohjeen, joka muuttaa asemalla käyneen kilpailijan reittiä lyhyellä matkalla kilpailijan palauttamiseksi reitin jatko-osuudelle. Lisäajo-ohjeessa annetaan ajo-ohje seuraavaan vaihtopisteeseen. Annettavan ajoajan on ol-tava sellainen, että asemalla käynyt ja asemalla käymätön kilpailija ovat samassa asemassa ihanneajan suhteen ko. vaihtopisteessä. Lisäajo-ohjeen jakaneen aseman ja seuraavan vaih-topisteen välillä ei saa olla tarkastusasemia.

10.7. VIRALLINEN KILPAILUAIKA

Lähtö-, maali- ja tuloslaskentapaikalla on oltava virallista kilpailu-aikaa osoittava kello.

10.8. SÄHKÖINEN AJANOTTO - EMIT

Sähköisestä ajanotosta käytetään jäljempänä näissä säännöissä nimitystä EMIT. Kilpailussa käytetään joko järjestäjän tarjoamaa tai omaa EMIT-korttia kilpailukutsun mukaisesti. Omaa EMIT-korttia käytettäessä EMIT-kortin numero on ilmoitettava Kiti-järjestelmään kilpailuun ilmoittautumisen yhteydessä ja luovutettava EMIT-kortti kilpailunumerolla varustettuna jär-jestäjälle lähtöpaikalla ilmoittauduttaessa. Kilpailija on itse vastuussa, että käyttää ilmoitta-maansa EMIT-korttia. Arvokilpailuissa kilpailun järjestäjän tulee varustaa EMIT-kortit tarkistus-lipukkeella. Leimaukset on suoritettava siten, että leimauksista jää jälki lipukkeeseen. Kilpailija suorittaa lähdön aikaleimauksen EMIT-kortilla itse lähdössä jaettavien papereiden jakoajalla. Mikäli kilpailija myöhästyy lähdöstä, toimitsija leimaa EMIT-kortin lähtöleimasimessa kilpaili-jalle määrättyllä leimausajalla. Kilpailussa voi olla osa aikatarkastusasemista EMIT-asemia, jol-loin kilpailua kutsutaan EMIT-kilpailuksi ja siitä pitää ilmoittaa kilpailukutsussa tai viimeistään lähtöluettelossa.

EMIT-kortin kadottaminen johtaa kilpailusta sulkemiseen.

KILPAILUKORTTI

Kortti no 1

	n:o	
	L-aika	
	Auto- pojat	
		
	luokka	auto
	seura	seura
	kuski	kartturi

10.9. KILPAILUKORTTI

Kilpailukortti on täytettävä numerojärjestyksessä ja esitettävä miehitetyllä tarkastusasemalla merkintää varten ja luovutettava reitillä ja/tai maalissa välittömästi järjestäjän haltuun järjestäjän ohjeiden mukaisesti. Jälkeenpäin toimitetut kilpailukortit johtavat kilpailusta sulkemiseen.

Tarkastusasemamerkinnot tehdään kilpailukorttiin perättäiseen järjestykseen kukin merkintä aina seuraavalle vapaalle merkintäriville. Kilpailija saa kirjoittaa kilpailukorttiin vain miehittämättömien reittitarkastusasemien tunnuksot, tehdä reittileimaukset järjestäjän asettamilla leimasimilla (pihtileimasin + teksti LEIMA tai L, katso [40.1](#)) tai EMIT:iä käytettäessä kirjoittaa todelliset leimausaikansa. Muiden merkintöjen tekeminen tai kilpailukortin kadottaminen tai oleellisten tietojen repiminen kilpailukortista pois merkitsee kilpailusta sulkemista.

Oheisten mallien mukaisia kilpailukortteja (rivin korkeus 14 mm) käytetään kilpailuissa. Kortit on numeroitava juoksevasti (kortti n:o) ja niitä on jaettava riittävästi, vähintään 13 vapaata merkintäriiviä on oltava mahdollisille ylimääräisille merkinnöille.

10.10. KILPAILUNUMERO

Kilpailunumeroa käytettäessä se on kiinnitettävä järjestäjän määräämään paikkaan.

10.11. KESKEYTTÄMINEN

Keskeyttämisestä on ilmoitettava kilpailun järjestäjille henkilökohtaisesti, puhelimella tai toisen kilpailijan välityksellä. Ilmoituksen laiminlyönnistä rangaistaan varoituksella. Kilpailijan on heti keskeytettyään poistettava kilpailunumerot ja järjestäjän mainokset.

Keskeyttäneeksi katsotaan myös kilpailupari, joka on:

- jättänyt maalin käymättä
- jättänyt julkisen tarkastusaseman (JAT tai JRT) käymättä
- ylittänyt jaksokohtaisen myöhästymisrajan
- ylittänyt kokonaismyöhästymisrajan
- ylittänyt kilpailukorttien käyttötilan
- EMIT:iä käytettäessä jättänyt käymättä julkisella aikatarkastusasemalla (EMIT-JAT, EMIT-ULA tai EMIT-MLA), ja tulosta ei voi laskea. Asemalla käymisen voi todentaa ainoastaan EMIT-kortista löytyvällä leimauksella, kilpailukorttiin merkityllä ajalla tai EMI-MLA:n asemapöytäkirjassa olevalla merkinnällä.

10.12. ENNAKKOHARJOITTELU

Harjoittelu kilpailualueella ja tutustuminen kilpailualueen tiestöön on kielletty kutsun julkaisemisen ja kilpailun välisenä aikana. Myös kilpailun aikainen tarkoituksellinen ennakkotutustuminen kilpailualueeseen on kielletty.

10.13. VASTALAUSET

Vastalauseen jättämisoikeus kuuluu ainoastaan kilpailijalle. Kuitenkin kilpailun johdolla on oikeus, vaikka vastalauseetta ei ole jätetty, ryhtyä näihin sääntöihin nojautuen niihin toimenpiteisiin, jotka olosuhteisiin katsoen näyttävät oikeutetuilta.

Näin tehty päätös perusteluineen on esitettävä kilpailun virallisella ilmoitustaululla. Tehtyjä päätöksiä tai toimenpiteitä vastaan on kilpailijalla aikaa vastalauseen tekemiseksi 30 min päätöksen ilmoittamishetkestä ja vähintään 30 min tuloslaskentapaikalle saapumisesta.

Oikeus vastalauseen tekemiseen koskien ilmoittautumisen pätevyyttä, ajoneuvon asianmukaisuutta tai reittiä ja reittitapahtumaa päättyy 30 min kilpailijan maaliin saapumisen jälkeen lisättyä maalin ja tuloslaskentapaikan välisellä ajoajalla. Järjestäjän tulee huolehtia siitä, että kilpailijalla on 30 min aikaa reittipiirrosten ja tarkastusasemien sijainnin tarkistamiseen mallikartoista.

Vastalause, joka koskee katsastusmiesten tekemiä päätöksiä, on jätettävä 10 min kuluessa siitä, kun päätös on ilmoitettu asianomaiselle kilpailijalle. Autosuunnistusautojen katsastusvaatimusten vastaisessa kunnossa olevalle autolle ei anneta lähtölupaa.

Vastalause, joka koskee tuloksia, on jätettävä 10 min kuluessa kyseisen luokan tulosten julkaisemisen jälkeen, paitsi jos tulokset julkaistaan samanaikaisesti, on vastalauseaika 30 min.

Kilpailutoimistossa ja tuloslaskentapaikalla on oltava virallinen ilmoitustaulu, jossa kilpailua koskevat tiedotukset, kuten esim. tuomariston päätökset, julkistetaan.

10.14. PISTELASKUPERUSTEET

Virhepisteet muodostuvat seuraavasti:

- virhevapaa aika – +/-10 s
- jokainen virhevapaan ajan ylittävä myöhästymissekunti – 1 vp
- jokainen virhevapaan ajan ylittävä ennakkosekunti – 3 vp
- puuttuva AT-käynti – 1 800 vp
- kilpailukortista puuttuva, mutta asemapöytäkirjaan merkitty miehitetyn aseman AT-, JAT-, MRT- tai JRT-merkintä – 300 vp
- kilpailijan muuttama tai sotkema AT-merkintä – hylkäys
- oikeasta asemajärjestyksestä puuttuva LEIMA-, MRT- tai RT-merkintä – 600 vp
- muutettu, sotkettu tai leima-aseman kanssa samalle riville tehty RT-merkintä – 600 vp (muutettua tai sotkettua merkintää ei huomioida reittijärjestyksessä, leima ja samalla rivillä oleva RT-merkintä huomioidaan reittijärjestyksessä)
- kilpailijan jättämä tyhjä rivi kilpailukorteissa ennen maalimerkintää (maalimerkinän jälkeisistä tyhjästä riveistä ei rangaista)– 600 vp
- väärässä järjestyksessä täytetyt kilpailukortit – 1 200 vp/korttipari
- julkisen aikataarkastusaseman (JAT) ja maalin maksimiaikavirhepisteet – 3 600 vp (5400 vp, mikäli jaksokohtainen myöhästymisraja on muuttunut kohdan 30.10. perusteella.)
- aikataarkastusaseman (AT) maksimivirhepisteet – 1 800 vp
- EMIT-kortista puuttuva leimausaika (EMIT-AT) – 1 800 vp
- EMIT-kortissa on leimaus ko. asemalla:
  - puuttuva EMIT-AT merkintä kilpailukortista – 600 vp
  - puuttuva EMIT-JAT merkintä kilpailukortista – 600 vp
  - puuttuva EMIT-ULA merkintä kilpailukortista – 600 vp
- EMIT-JAT ylimääräinen lähtöaika merkintä kilpailukortissa – 0 vp
- ylimääräinen AT-, JAT- tai JRT-merkintä – 600 vp

- EMIT-ULA puuttuva leimaus EMIT-kortista – 600 vp
- EMIT-MLA puuttuva leimaus EMIT-kortista – 600 vp
- jälkikäteen toimitetuista kilpailukorteista seuraa kilpailusta sulkeminen
- EMIT-kortin tai kilpailukortin kadottamisesta seuraa kilpailusta sulkeminen

Mikäli asemien käyntijärjestys voidaan tulkita kilpailukortista useammalla eri tavalla, tuomitaan asemajärjestys aina kilpailijalle edullisimman vaihtoehdon mukaan.

Aikatarkastusaseman aikavirhepisteet lasketaan oikean asemajärjestyksen mukaan otetulta asemalta. Ylimääräiseksi AT-merkinnäksi tulkitulta asemalta ei voi saada aikavirhepisteitä.

Kun kilpailija on saapunut jakson lopussa olevalle julkiselle tarkastusasemalle (JAT, EMIT-JAT tai maali) ja saanut siitä merkinnän kilpailukorttiinsa tai suorittanut EMIT-JAT:lla tai maalissa leimauksen, jaksolle ei saa palata. Paluusta seuraa hylkäys.

Liikennemerkein tai kilvellä n:o 11 annetun nopeusrajoituksen ylittämisestä rangaistaan:

0,1–5,0 km/h	0 vp
5,1–10,0 km/h	200 vp
10,1–20,0 km/h	400 vp
20,1–	kilpailusta sulkeminen

Liikenneriikkomuksesta rangaistaan 400 vp. Törkeästä liikenneriikkomuksesta seuraa kilpailusta sulkeminen, joka tapahtuu tuomariston päätöksellä kilpailijan kuulemisen jälkeen.

10.15. TASATULOS

Saman virhepistemäärän saaneista voittaa se, joka on voittanut useammassa arvostelukohdeessa (arvostelukohde on jokainen tarkastusasema erikseen). Jos tilanne tämän jälkeen on tasan, jaetaan useampi sama sija ja seuraava(t) sija(t) jätetään jakamatta. Saman sijan saaneiden palkinnot arvotaan ao. kilpailijoiden kesken.

10.16. VIERAS APU

Kilpailun aikana saa vierasta apua käyttää ainoastaan tieltä suistuneen tai kiinni jääneen auton siirtämiseksi reitin välittömälle jatko-osalle sekä korjaus- ja huoltotöihin. Kaikki muu kilpailusuoritukseen liittyvä vieras apu on kielletty. Tämän säännön rikkomisesta seuraa hylkäys. Art. 10.17. kohtaa ei tulkita ulkopuoliseksi avuksi.

10.17. ONNETTOMUUSTAPAUKSISSA ANNETTAVA APU

Onnettomuustapauksissa on kilpailijan annettava apua loukkaantuneille. Avunannossa menetetty aika hyvitetään kirjallisen anomuksen perusteella. Aikahyvitysanomus on tehtävä kirjallisesti maalissa kilpailukortteja luovutettaessa.

Jos kilpailija joutuu keskeyttämään avunannon takia, palautettakoon osanottomaksu hänelle.

10.18. TIEKATKO

Mikäli ajomääritteissä määriteltyä reittiä ei voida noudattaa tietyllä reitin osalla, voi kilpailija ottaa tiekatkon jäljempänä mainituin ehdoin. Tällöin kilpailijan on pyrittävä virallisiin kilpailukarttoihin merkityjä teitä seuraavaan lähimpään vaihtopisteeseen kulkematta reitin jatko-osalla reittiä vastaan.

Aikalaskussa lasketaan suoritusajaksi tietkatkoa edeltäneen vaihtopisteen ja reitille paluun jälkeen ensimmäisen vaihtopisteen välille 11, 21 tai 31 min. Kilpailijan on ilmoitettava reitille paluunsa jälkeen seuraavalle miehitetulle aikatarkastusasemalle tai JRT:lle sekä tuloslaskennalle kirjallisesti tietkatkon ottamisesta sekä syy ja valittu suoritus aika.

Tietkatkon perusteeksi hyväksytään:

1. Poikki mennyt tai tukkeutunut tie, jota ei § 10.1.: n tarkoittamassa mielessä saada avatuksi tai kierretyksi lähietäisyydeltä (n. 25 m). Ajoneuvon aiheuttama tukkeuma oikeuttaa tietkatkoon vain, mikäli ajoneuvoa ei saada (liikenneonnettomuus) tai sitä ei pystytä siirtämään pois tieltä. Kanssakilpailijan kiinni jäänyt ajoneuvo ei oikeuta tietkatkoon
2. Tienomistajan ehdoton ajokielto, joka kilpailijan on näytettävä toteen.
3. Puuttuva reitti-, nopeus- tai aikamääritys.

Vilpillisesti otetuksi todettu tietkatko aiheuttaa kilpailusta sulkemisen ja AKK:n määräämän rangaistuksen.

Tietkatkon käsittelee kilpailun johto. Hyväksytyt tietkatkon kesto (11, 21 tai 31 min) lisäävät kilpailijan myöhästymisrajoihin.

10.19. TOISEN KILPAILIJAN HUOMIOIMINEN

Mikäli takaa lähestyvä nopeampi kilpailija ilmoittaa merkillä haluavansa ohittaa, on edellä ajavan mahdollisimman nopeasti annettava tietä.

Pysähdyttäessä reitillä on toiselle kilpailijalle annettava esteetön kulku.

10.20. KILPAILUALUE

Kilpailualueelle ei saa palata ennen kilpailun päättymistä.

20. Reitinvääritys

20.1. SALLITUT REITINMÄÄRITTELYTAVAT

Sallitut reitinvääritystavat ovat:

1. Kilpailukarttaan kopioitu piirros
2. Kilpailukarttaan kopioidut hevosenkenkämääritykset
3. Tiekirja (vain siirtymäosuuksilla)
4. Viitoitus

Kilpailussa käytettävät reitinvääritystavat (1-3) on ilmoitettava kilpailukutsussa.

20.2. REITINMÄÄRITTELYTAPOJA KOSKEVIA MÄÄRÄYKSIÄ

Tapa 1

Reitti määritellään viivapiirroksena.

Kiertosuuntanuolien ja apupisteiden avulla yksiselitteisiksi määritellyt pistevälit on ajettava lyhimmillä mahdollisella tavalla U-käännöksiä tekemättä.

Jokainen lenkki reittiviivassa on merkittävä kiertosuuntanuolella. Jos pistevälillä on

useampi kuin yksi lenkki, silloin kaikki lenkit on merkittävä apupisteillä. Apupiste (merkitään isoilla kirjaimilla A, B, C jne.) voidaan ohittaa vain kerran aakkosjärjestyksen mukaisesti. Apupisteitä käytettäessä kartalla voi olla vain yksi pisteväli.

Reittiviiva on kopioitava karttaan niin, ettei ole vaaraa sekoittaa karttamerkkejä ja reitinmäärittelymerkintöjä. Reittiviivan ja pohjavärin on erottava selvästi toisistaan.

Tapa 2

Reitti määritellään hevosenkenkämääritteiden avulla.

Määritteet numeroidaan pistevälikohtaisesti juoksevasti (1, 2, 3 jne.). Määritteiden kokonaisuus pitää ilmoittaa kartassa. (Esimerkki: pistevälillä 22-23 on yhdeksän (9) määrittepistettä, joten merkintä on P22-1- >9-P23.) Pistevälit ajetaan määritteiden osoittamassa numerojärjestyksessä. Määritteeltä määritteelle ajetaan numerojärjestyksessä (1-2- 3...) lyhintä karttaan merkittyä ajouraa pitkin U-käännöksiä tekemättä. Järjestyksessä seuraavaan hevosenkenkämääritteeseen ajetaan vain sen avoimesta suunnasta. Hevosenkenkämääritteen lävitse ei voi kulkea muulloin kuin numerojärjestyksen osoittamassa kohdassa. Yhdellä kartalla ei voi olla kuin yksi pisteväli. Määritteet on sijoitettava niin, että lyhin ajoura määritteeltä toiselle on silmällä havaittavissa (lyhin ajoura on kartalta mitattuna eroavalta osaltaan vähintään 20% lyhyempi kuin toiseksi lyhyin). Ajouran katkaisu on merkittävä vähintään 5 mm halkaisijaltaan olevalla valkoisella ympyrällä. Hevosenkenkämäärite on sijoitettava siten, ettei se kosketa muita ajourien karttamerkkejä kuin sille ajettavaa ajouraa. Käytössä olevat ajourat pitää erottua muista karttamerkeistä selkeästi käytettävästä kartasta.

Tapa 3

Tiekirja

Tiekirjan osalta sovelletaan rallikilpailujen säännöissä olevaa esitystapaa.

Tapa 4

Viitoitus

Alku- ja loppupisteiltään ajomääritteessä määrittelemätöntä viitoitusta saa käyttää vain lyhyessä oikaisussa, pihan läpiajossa tai vastaavassa. Tällöin viitoituksen alkukilpi on sijoitettava ennen sitä pistettä, missä poiketaan ajomääritteen tieltä.

Loppukilpi sijoitetaan välittömästi sen pisteen jälkeen, missä viitoitettu ajoura ja ajomäärityksen osoittama tie yhtyvät.

Yksittäisiä kilpiä saa käyttää vain helpottamaan suunnistusta silloin, kun pysytään ajomäärityksen mukaisella reitillä. Viitoituksen apuna suositellaan käytettäväksi lippusiimaa tms. selvästi näkyvää nauhaa. Viitoituksen päättymispisteessä tulee olla riittävä suunnistusperuste.

Viitoitusta voidaan käyttää ajomäärityksen mukaisen reitin muuttamiseksi vain reitin hyväksymisen jälkeen tulneiden muutostarpeiden johdosta. Viitoitetulle osuudelle ei voi sijoittaa tarkastusasemaa.

20.3. VAIHTOPISTE

Vaihtopiste on selvästi autosta näkyvä sekä kartalla paikannettavissa oleva kohta, jossa ajoperuste voi muuttua. Vaihtopisteet on numeroitava juoksevasti (1, 2, 3 jne.).

20.4. SUUNNISTUSPERUSTEEN VAIHTUMINEN KARTALTA TOISELLE

Suunnistusperusteen vaihtuessa kartalta toiselle tulee vaihtopisteen ilmetä molemmilta kartoilta tai vaihtopiste on merkittävä maastoon.

20.5. REITINMÄÄRITTELYPERUSTEIDEN TÄRKEYSJÄRJESTYS

Reittiä määriteltäessä ovat kilpailukartan karttamerkit ja vastaavat autosta näkyvät suunnistuskohteet maastossa ratkaisevia. Mitat ovat apukeinoja. Mikäli ei voida suunnistaa reitin välittömässä läheisyydessä olevien karttamerkkien ja vastaavien maastossa selvästi havaittavien suunnistuskohteiden avulla, valitaan ajettava reitti mittaamalla viimeisestä reittiä ajaen käytettävissä olevasta suunnistuskohteesta.

20.6. KARTTAVIRHEET

Karttavirheiden käyttö suunnistusta vaikeuttavana tekijänä on ehdottomasti kielletty. Karttavirheiden vaikutus on eliminoitava lisäselvityksin. Karttavirhe on kyseessä silloin, kun kartalla on sellaisia karttamerkkejä, joille ei löydy vastinetta maastossa.

20.7. KÄYTETTÄVÄ TARKKUUS

Jos suunnistus perustuu pelkästään mittaukseen, käytetään tarkkuutena 1 mm kartalla ja mittakaavan mukaista vastaavaa eroa maastossa, kuitenkin vähintään 10 m. Tällöin vaihtoehtoisten urien tulee olla erillään toisistaan mittakaavan mukaisesti vähintään 1 mm kartalla vastaavan matkan verran.

Reitinmäärittelyviivan paksuuden tulee olla karttamerkkeihin ja käytettävään tarkkuuteen nähden sopiva.

Yleisesti käyttöön otettua tieoikaisua on käytettävä, ellei järjestäjä muutoin reittiä selvästi toisin määrittele. Suomen Tiekartalla suunnistettaessa ajetaan käyttöönotettuja tieoikaisuja pitkin.

20.8. KARTAT

Käytettävien karttojen mittakaavat on ilmoitettava kilpailukutsussa tai viimeistään lähtöluettelossa. Kilpailukutsussa ilmoitetut kartat ja järjestäjän antamat kartat ovat virallisia kilpailukarttoja. Suunnistuksen tulee perustua virallisiin kilpailukarttoihin.

Itse tehdyissä autosuunnistuskartoissa on käytettävä oheisen kuvan mukaisia erikoismerkkejä. Lisämerkkejä käytettäessä ne on ilmoitettava viimeistään lähtöluettelossa, ja niiden on oltava esillä lähtöpaikan virallisella ilmoitustaululla.

Värikköisiä alueita käytettäessä selventävinä karttamerkkeinä, pitää värien käyttö ilmoittaa lähtöpaikan virallisella ilmoitustaululla.

Autosuunnistuskarttoja piirrettäessä on erityisesti kiinnitettävä huomiota karttamerkkien kokoon ja polkujen risteysten piirrostapaan. Vaihtopistemerkinnät, mittakaavat tai karttanumerot eivät saa peittää oleellisia karttamerkkejä. Kartat pitää sijoittaa karttapohjalle riittävän selkeästi erilleen.

Sanallisia selvityksiä, viivapiirroksia tms. järjestäjä saa käyttää vain kartan ohella lisäselvityksenä.

Kilpailijalla saa olla kilpailualueesta järjestäjän jakamien karttojen lisäksi ainoastaan Suomen Tiekarttoja (1:200 000 ja 1:250 000 (uusi GT)). Järjestäjän jakaman kilpailukartan kopiointi ja muuntaminen eri mediaan tai formaattiin kilpailun aikana on kielletty. Kun kilpailukarttana käytetään Suomen Tiekarttaa, on käytettävä sen uusinta painosta.

20.9. REITTIÄ KOSKEVIA MÄÄRÄYKSIÄ

Reitti muodostuu siirtymä- ja suunnistusosuuksista. Siirtymäosuudet on kerrottava ajomääräyksessä ja esitettävä pistevälien esityksen yhteydessä. Suunnistusosuudet esitetään 1:5 000-, 1:10 000-, 1:20 000- ja 1:25 000-kartoilla. Edellä lueteltujen karttojen lisäksi siirtymäosuuksilla voidaan käyttää alkuperäisiä 1:50 000-, 1:100 000-, 1:200 000- ja 1:250 000-karttoja. Siirtymäosuuksilla olevat aikatarkastusasemat tarkkailevat vain saapumisennakkoa.

Siirtymäosuuksilla voi olla myös tarkkailuasemia ja MRT-asemia art. 40.2:n tarkoituksessa.

Valta- tai kantatieosuudet sallitaan suunnistusosuuksilla vain maastovalvojan luvalla. Niistä on aina tarvittaessa varoitettava reittipiirroksessa ja maastossa kilvellä. Kääntyminen valta-, kanta- sekä vilkkaalta maantieltä on suunnistusosuuksilla merkittävä tarvittaessa kääntymiskilvellä. Vasemmalle kääntymistä on pyrittävä välttämään yleisillä teillä varsinkin paikoissa, joissa muun liikenteen käyttämä nopeus on suuri.

20.10. ERI LUOKKIEN REITIT

M- ja A-luokkien reitti on vaativin, B-luokan reitti tätä helpompi ja C-luokan reitti helpoin. Mikäli eri luokkien reitit poikkeavat toisistaan, on kukin reitti esitettävä omilla erillisillä ajomääritteillä.

Lähtöjärjestys: C-luokka lähtee reitille ensin. Mikäli luokat lähtevät samaan aikaan, on C-luokan käytävä ensin kaikilla niillä alueilla, joiden voidaan olettaa menevän siviiliautolla ajamattomaan kuntoon.

Suomen NAC-osakilpailussa M- ja A-luokat ajavat saman reitin kuin NAC-luokkiin ilmoitautuneet kilpailijat.

ITSETEHTYJEN AUTOSUUNNISTUSKARTTOJEN ERIKOISKARTTAMERKIT

	lähde, kaivo		
	tynnyri, romu tai muu vastaava		
	tolppa, salko, pylvä		
	yksittäinen kivi tai lohkare		
	sähkölina ja voimalinja (+ tolppa)		
	autosta havaittava kuoppa tai suppa		
	maavalli		
	irtomaarinne		
	jyrkänne		
	aita		
	muuntaja		
	oja, siltarummun aukko		
	kuvioraja		
	kovapintaisen alueen reuna esim. kenttä, P-alue		
	tie		
	pieni tie, vahva ajoura		
	ajoura, ajopolku		
	pieni polku		
	raunio, katos tai betoniantura		
	seinällinen kylmä rakennus		
	teollisuusrakennus		
	lämmin asuinrakennus		
	yksittäinen puu		
	pieni kasa		
	pino		
	selvästi autoon havaittava polunristeys		sininen vesialue
	vaikeasti autoon havaittava polunristeys		keltainen avoin alue, pelto
	silta		vihreä metsä tai muu korkea kasvillisuus
	kilpailukohtainen erikoismerkki, jonka merkitys on kerrottava lähtöluettelossa ja lähtöpaikan virallisella ilmoitustaululla, esim. X = krepattu puu		ruskea hiekka- tai sora-alue

30. Suoritusajan määrittely

30.1. JAKSOTTAINEN AJO

Kilpailu ajetaan jaksottaisena siten, että kunkin jakson lopussa on julkinen aikatarkastusasema (JAT, EMIT-JAT tai maali). Julkiselta aikatarkastusasemalta kilpailija lähtee uudella lähtöajalla ja asema on samalla seuraavan jakson alkupiste ja ajomääritteisä numeroitu vaihtopiste. Lähtöjärjestys kullekin jaksolle on sama kuin saapumisjärjestys edellisen jakson päässä.

Julkinen aikatarkastusasema voidaan toteuttaa seuraavilla neljällä eri tavalla:

1. JAT merkitsee tuloajan ja antaa uuden lähtöajan kilpailukorttiin sekä mahdollisia ajomääritteitä. Tasaminuutteja olevan lähtöajan pitää olla myöhäisempi kuin kilpailijan saapumisaika ko. asemalle.
Lähtijöiden välin tulee normaalisti olla vähintään 2 min. Mikäli autoja saapuu jonossa asemalle, voidaan ne poikkeuksellisesti lähettää 1 min välein.
2. EMIT-JAT:lla tuloaika leimataan tuloleimasimella ja kilpailija merkitsee todellisen leimausajan kilpailukorttiin. EMIT-JAT:n tuloaika on seuraavan jakson uusi lähtöaika, johon lisätään ajomääräyksessä ilmoitettava tasaminuutteja oleva lähdön lisäaika (JAT+2 min). Lisäaikaa on annettava vähintään 2 minuuttia.
3. EMIT-JAT:lta kilpailija siirtyy leimauksen jälkeen EMIT-MLA:lle, joka antaa uuden lähtöajan kilpailukorttiin sekä mahdollisia ajomääritteitä. Lisäksi kilpailijan tulee leimata EMIT-kortti annetulla lähtöajalla ja aikaleimausta käytetään lähtöaikana tuloksen laskemiseen.
4. EMIT-JAT:lta kilpailija siirtyy leimauksen jälkeen EMIT-ULA:lle, jossa kilpailija itse valitsee uuden lähtöajan jaksolle. Uusi lähtöaika on tasaminuuttiaika ja se on valittava viimeistään EMIT-JAT:in tuloajan minuutit + 4 minuuttia. Kuitenkaan samaa lähtöaikaa ei voi valita edellä lähtevän kilpailijan kanssa, jolloin sallitaan seuraavan vapaan tasaminuutin valinta lähtöajaksi. Kilpailija leimaa EMIT-kortin valitsemallaan lähtöajalla ja kirjoittaa lähtöajan kilpailukorttiin. Aikaleimausta käytetään lähtöaikana tuloksen laskemiseen.

Jakson alku- ja loppupisteiden välillä olevassa numeroidussa vaihtopisteessä kilpailijalle voidaan ajomääräyksessä määrätä uusi lähtöaika, joka perustuu edellisen jakson lopussa annettuun uuteen lähtöaikaan (esim.: uusi lähtöaika pisteessä 12 = JAT 4:n lähtöaika + 15 min).

30.2. JAKSOT JA TAUOT

Kilpailussa tulee olla vähintään 15 min tauko jokaista täyttä kahta tuntia kohti.

Jakson kesto ilman taukoja saa olla korkeintaan 40 min. Jakson kokonaiskesto (sisältää mahdollisen lähdön lisäajan (JAT+) ja tauot) on ilmoitettava ajomääräyksessä minuutin tarkkuudella seuraavaan täyteen minuuttiin pyöristettynä myöhästymisrajojen täyttymisen laskemista varten. EMIT-JAT:n tuloajasta (= uusi lähtöaika) tai EMITULA:n tai EMIT-MLA:n lähtöajasta alkaen lasketaan jakson kokonaiskesto ja ilmoitetaan ajomääräyksessä minuutin tarkkuudella seuraavaan täyteen minuuttiin pyöristettynä myöhästymisrajojen täyttymisen laskemista varten.

30.3. MITTARINTARKISTUSMATKA

Mittarintarkistusmatka on järjestäjän määrittelemä välimatka kilpailun mittaamiseen käytetyllä tekniikalla, jolla kilpailija voi tarkistaa oman matkamittarinsa ja reitin mittaamiseen käytetyn menetelmän suhteellisen poikkeaman. Mittarintarkistusmatka ajetaan ennen kilpailua tai kilpailun aikana reitin osana aika-ajona ennen ensimmäistä keskinopeusajolla ajettavaa pisteväliä. Mittarintarkistusmatkalla ei saa olla tarkastusasemia.

Kilpailureitin mittaus on suoritettava 10 metrin tarkkuudella.

Mittarintarkistusmatkan suosituspituus on 4-5 km. Sen päähän on varattava riittävästi aikaa tarpeellisten laskutoimitusten suorittamiseen.

30.4. KESKINOPEUSAJO

Keskinopeusajossa vaihtopistevälille annetaan nopeus, jota kilpailijan on pyrittävä noudattamaan. Keskinopeudella ajettaessa aikatarkastusasema voi sijaita missä tahansa vaihtopistevälillä. Sen näköpiirissä ei saa pysähtyä (katso art. 40.7.). Kilpailu voidaan ajaa joko kokonaan tai osittain keskinopeusajona. Mikäli C- tai B-luokassa käytetään jollakin pistevälillä keskinopeusajoa, on myös ko. pistevälin suoritus aika ilmoitettava ajomääräyksessä.

30.5. AIKA-AJO

Aika-ajossa vaihtopistevälille annetaan ajoaika. Ajoaika ei edellytä tasaista nopeutta. Aika-ajolla ajettaessa aikatarkastusasema voi sijaita vain vaihtopisteessä. Sen näköpiirissä saa pysähtyä. Kilpailu voidaan ajaa joko kokonaan tai osittain aika-ajona.

30.6. NOPEUSRAJOITUSALUEET

Mikäli kahden vaihtopisteen välillä on nopeusrajoitus, joka on alhaisempi kuin annettu nopeus, on järjestäjän huolehdittava siitä, että:

1. Annetaan lisäaikaa niin, että kilpailija voi saapua näiden pisteiden välillä olevalle aikatarkastusasemalle ihannesaapumisaikana sallittuja nopeuksia käyttäen.
2. Mikäli lisäaikaa ei anneta (jos nopeusrajoitusalue on esim. lyhyt), on aikatarkastusasema sijoitettava riittävän kauas nopeusrajoituksen päättymisestä, jotta kilpailija voi saada ajan kiinni kohtuullisia nopeuksia käyttäen.

Yleisrajoituksesta poikkeavan nopeusrajoituksen alkamisesta on ilmoitettava ajomäärityksissä, mikäli sitä ei ole osoitettu reitin varrella liikennemerkillä.

30.7. VIRHEVAPAA AIKA

Virhevapaa aika on kilpailijalle sallittu poikkeama ihannesaapumisaikasta aikatarkastusaseilla (kellolukema yms. satunnaisten virheiden takia). Tätä aikaa pienempiä kellovirheitä ei tarvitse korjata.

30.8. IHANNEAJOAIKA

Ihannesaapumisaika on järjestäjän laskema ja määrittelemä aikatarkastusasemien tai vaihtopisteiden välinen suoritus aika.

30.9. IHANNEAAPUMISAIKA

Ihannesaapumisaika on järjestäjän laskema saapumisaika aikatarkastusasemalle tai vaihtopisteeseen.

30.10. MYÖHÄSTYMISRAJA

Jaksokohtainen myöhästymisraja on 60 min. Mikäli 1/4 tai enemmän luokan maaliin saapuneista kilpailijoista ylittää jaksokohtaisen myöhästymisrajan jollakin jaksolla, pitenee kyseisen jakson myöhästymisraja automaattisesti 30 minuutilla. Arvokilpailuissa jaksokohtaisen myöhästymisrajojen pitää olla samoista arvokilpailupisteistä ajaville luokille samat. Kilpailijamäärän laskenta suoritetaan luokakohtaisesti ja pidennys tehdään kaikille luokille, jos yksikin luokka sitä edellyttää. Kilpailijat saavat olla em. ajan myöhässä jakson ajomääräyksessä ilmoitetusta

kestoajasta ilman, että heidät katsotaan keskeyttäneiksi.

Kilpailussa, jonka kokonaisaika on alle 2 tuntia, on kokonaisyömyöhästymisraja 60 min, muuten 120 min. Kokonaisyömyöhästymisen lasketaan ajettujen jaksojen yhteenlasketuista ajomääräyksissä ilmoitetuista kestoajoista. Tähän aikaan verrataan kilpailijan käyttämää yhteenlaskettua aikaa.

Mikäli 1/4 tai enemmän luokan maaliin saapuneista kilpailijoista ylittää kokonaisyömyöhästymisrajan, se pitenee automaattisesti 60 minuutilla. Arvokilpailuissa kokonaisyömyöhästymisraja pitää olla samoista arvokilpailupisteistä ajaville luokille sama. Kilpailijamäärän laskenta suoritetaan luokakohtaisesti ja pidennys tehdään kaikille luokille, jos yksikin luokka sitä edellyttää.

Mikäli kilpailun pituuden tai vaikeuden vuoksi on tarpeen, järjestäjä voi pidentää myöhästymisrajaa. Noudatettava raja on tällöin ilmoitettava viimeistään 30 minuuttia ennen luokan ensimmäisen kilpailijan lähtöaikaa lähtöpaikan ilmoitustaululla.

Hyväksytyin tietäkon kesto lisätään kilpailijan jaksokohtaiseen myöhästymisrajaan ja kokonaisyömyöhästymisrajaan.

30.11. LÄHTÖ JA MAALI

Lähtö ja maali katsotaan soveltuvin kohdin aikatarkastusasemiksi.

40. Tarkastusasemat ja niiden toiminta

40.1. SALLITUT TARKASTUSASEMAT

JAT-asema on ajomääräitteissä ilmoitettu paikka, missä kilpailijan on esitettävä kilpailukorttinsa aikamerkintöjä varten, EMIT-korttia ei leimata.

EMIT-JAT -asemalla kilpailijan on suoritettava aikaleimaus ja kirjoitettava todellinen leimausaika kilpailukorttiinsa.

EMIT-ULA -asemalla kilpailijan on kirjoitettava itse valitsemansa lähtöaika kilpailukorttiinsa ja suoritettava aikaleimaus valitsemallaan lähtöajalla.

EMIT-MLA -asema merkitsee kilpailukorttiin vain uuden lähtöajan ja kilpailijan on suoritettava aikaleimaus lähtöajalla.

AT-asema on ennalta ilmoittamattomassa paikassa, missä kilpailijan on esitettävä kilpailukorttinsa aikamerkintää varten, EMIT-korttia ei leimata.

EMIT-AT -asemalla kilpailijan on itse suoritettava aikaleimaus ja kirjoitettava todellinen leimausaika kilpailukorttiinsa.

JRT-asema on ajomääritteissä ilmoitettu paikka, missä kilpailijan on esitettävä kilpailukorttinsa merkintää varten, EMIT-korttia ei leimata.

RT-asema on ennalta ilmoittamattomassa paikassa, missä kilpailijan on merkittävä itse RT:n tunnus kilpailukorttiinsa.

MRT-asema on ennalta ilmoittamattomassa paikassa, missä kilpailijan on esitettävä kilpailukorttinsa merkintää varten.

Leima-asema on ennalta ilmoittamaton paikka, missä kilpailijan on leimattava kilpailukorttinsa kilpailun järjestäjän asettamalla reittileimasimella. Mikäli kilpailun järjestäjä käyttää leima-asemana pihtileimasinta, kilpailija voi halutessaan kirjoittaa samalle riville kilpailukorttiin sanan LEIMA tai kirjaimen L.

Järjestäjän on huolehdittava valvonnasta kilpien ja EMIT-leimasimien säilymiseksi kilpailun aikana.

40.2. TARKKAILUASEMA

Tarkkailuasema on ennalta ilmoittamaton paikka, missä tarkkaillaan kilpailijan suoritusta, ajotapaa tms. Tarkkailukohteen jälkeen on kilpailija välittömästi pysäytettävä ja virheellinen suoritus ilmoitettava. Pysäytyksen tekee MRT-asema, joka ilmoittaa virheellisen suorituksen.

40.3. TARKASTUSASEMIEN SIOITTAMINEN

Julkiset asemat ja aikatarkastusasemat on sijoitettava suunnistuksellisesti helppoon maastokohtaan. Julkiset asemat voidaan sijoittaa vain numeroituun vaihtopisteeseen.

EMIT-ULA tai EMIT-MLA sijoitetaan noin 30-100 metriä EMIT-JAT:in jälkeen ja merkitään tuloaseman kanssa samalla vaihtopistenumeroilla. Vaihtopisteiviivat piirretään kartalla molempiin leimauspisteisiin.

EMIT-ULA tai EMIT-MLA toimii seuraavan pistevälin lähtöpisteenä, josta mitataan pistevälin matka ja lasketaan aikalaskemat. Samalla vaihtopistenumeroilla merkityn EMIT-JAT:n ja EMIT-ULA:n tai EMIT-MLA:n väliin ei saa sijoittaa muita tarkastusasemia. Lisäksi ajomääräykseen on merkittävä, jos jakson alussa käytetään EMITULA:a tai EMIT-MLA:ta.

RT voidaan sijoittaa suunnistusosuudella mihin tahansa reitin kohtaan, jossa sen läpiajamiselle tai sivuuttamiselle on riittävät suunnistusperusteet. Tällainen peruste on kartalla oleva ja vastaava autoon näkyvä kohde aseman välittömässä läheisyydessä, ajosuunnassa ennen asemaa tai viimeisessä reitin vaihtoehtoisessa eroamispisteessä. Suunnistusperusteena voi soveltuvin osin olla myös reitin muoto tai ajettava mitta § 20.7.:n määräyksen puitteissa.

Vierekkäisistä vaihtoehtoisista urista molemmille aseman saa sijoittaa vain silloin, kun suunnistus niille perustuu karttamerkkeihin ja vastaaviin autosta näkyviin maastokohteisiin.

Kilpailun reittien ulkopuolelle sijoitettujen asemien käyttö on kielletty.

40.4. TARKASTUSASEMIEN MERKITSEMINEN

AT ja EMIT-AT merkitään maastoon ajouran molemmille puolille sijoitettavilla kilvillä n:o 12. EMIT-AT:n aikaleimaisin sijaitsee aina ajouran vasemmalla puolella.

RT merkitään maastoon kilvillä n:o 13 ja 14 siten, että kilpi n:o 13 on ajouran vasemmalla puolella ja kilpi n:o 14 ajouran oikealla puolella. RT:n kilpien teksti on suunnattava tulosuuntaan siten, että molemmat kilvet näkyvät autoon ilman erityistoimenpiteitä ajettaessa oikeaa reittiä.

MRT merkitään maastoon ajouran molemmille puolille sijoitettavilla kilvillä n:o 13.

LEIMA merkitään maastoon ajouran molemmille puolille sijoitettavilla kilvillä n:o 15. Reitileimaisin sijaitsee ajouran vasemmalla puolella siten, että leimaus voidaan suorittaa autosta.

JAT merkitään maastoon kilvellä n:o 16.

EMIT-JAT merkitään maastoon ajouran molemmille puolille sijoitettavilla kilvillä n:o 16 ja aikaleimaisin sijoitetaan aina ajouran vasemmalle puolelle.

EMIT-ULA merkitään maastoon ajouran vasemmalle puolelle sijoitettavalla kilvellä n:o 20 ja aikaleimaisin sijoitetaan aina ajouran vasemmalle puolelle.

EMIT-MLA merkitään maastoon ajouran vasemmalle puolelle sijoitettavalla kilvellä n:o 16 ja miehitetty asema sekä aikaleimaus sijoitetaan aina ajouran vasemmalle puolelle.

Kaikilla EMIT-JAT:lla ei tarvitse käyttää EMIT-ULA:a tai EMIT-MLA:ta.

JRT merkitään maastoon kilvellä n:o 17.

Lähtöpiste merkitään kilvellä n:o 18. Maali merkitään kilvellä no 19.

Tarkastusaseman kilpiä ei saa kilpailun aikana siirtää.

Lähtöpaikalla on oltava nähtävillä mallikilvet vähintään asemakilvistä 12, 13 ja 14.

40.5. TARKASTUSASEMIEN TOIMINTA-AIKA

Tarkastusasemat aloittavat toimintansa viimeistään 15 min ennen ensimmäisen kilpailijan ihannesaapumisaikaa ja lopettavat sen, kun viimeisen kilpailijan myöhästymisraja on kulunut umpeen tai kaikki kilpailijat ovat käyneet asemalla.

40.6. 0-AUTO

Kaikkien luokkien reitit on tarkastettava järjestäjän toimesta kokonaan läpi ajaen asemien toiminta-aikana ennen ensimmäistä kilpailijaa.

0-auton tehtävänä on tarkistaa asemakilpien näkyvyys ja asemien toiminta. 0-autossa suositellaan käytettäväksi kilpailun maastoalvoja.

40.7. SAAPUMINEN AIKATARKASTUSASEMALLE

JAT:n ja EMIT-JAT:n näköpiirissä saa aina pysähtyä. Saavuttaessa AT:lle ei aseman näköpiirissä saa pysähtyä eikä kuluttaa aikaa enempää kuin 15 s/100 m vaadittavan nopeuden ollessa yli 25 km/h. Alle 25 km/h nopeudella ajettaessa on lähestymisaika nopeutta vastaava.

Jos tehtävään on varattu suoritus aika, pistevälin päätepisteessä sijaitsevan AT:n näköpiirissä saa pysähtyä. Mikäli AT on näkyvissä sellaisen vaihtopisteen jälkeen, jota ennen on suoritus aika, saa kilpailija pysähtyä ennen ko. vaihtopistettä aseman näköpiirissä.

Kilpailukortti on tuotava ajamalla aikatarkastusasemalle kilpailuparin kilpailuun hyväksytyllä autolla.

40.8. VÄÄRÄLTÄ SUUNNALTA SAAPUMINEN

Kaikki tarkastusasemat voivat tarkkailla oikean reitin käyttöä. Jos kilpailija saapuu tarkastusasemalle väärästä suunnasta (kilpailijan ”selkäpuolelta”), hänelle ei anneta merkintää vaan ilmoitetaan ”väärä suunta”.

40.9. SAAPUMISAIKA

Saapumisaika on se hetki, jolloin auton keula ohittaa tarkastusasemakilven tai auto pysähtyy AT:n näköpiirissä. EMIT:iä käytettäessä saapumisaika on EMIT-kortin todellinen leimausaika.

Jos useampi auto saapuu asemalle jonossa, otetaan ensimmäiselle aika ja lisätään muille jonossa oleville 2 s/auto. Tällöin on erityisesti tarkkailtava, ettei jonon päähän tule autoa/autoja, jolla/joilla on jo eri saapumisaika (jonon päähän pysähtymishetki).

40.10. MERKINTÄ KILPAILUKORTTIIN JA EMIT-KORTIN LEIMAUS

Kun miehitetyllä tarkastusasemalla tehdään merkintä kilpailukorttiin, on kilpailijan velvollisuutena tarkastaa merkinnän oikeellisuus. Virheen sattuessa siitä on välittömästi huomautettava asemahenkilölle, jonka on korjattava virhe.

Kilpailijan kaikki aseman toimintaa koskevat huomautukset on kirjattava asemapöytäkirjaan. Mahdolliset selvitykset tekee kilpailun johto. Miehitämättömän reittitarkastusaseman tunnus on merkittävä kilpailukorttiin aseman ohituksen tapahduttua pyyhkimättömän jäljen jättävällä kynällä § 10.9.:n mukaisesti seuraavalle tyhjälle riville.

Leima-asemalla kilpailijan on tehtävä leimaus kilpailukorttinsa seuraavalle tyhjälle riville järjestäjän asentamalla reittileimasimella § 10.9.:n mukaisesti. (pihtileimasin + teksti LEIMA tai L, katso 40.1.)

EMIT:iä käytettäessä kilpailija tekee itse aikatarkastusaseman aikamerkinnän kilpailukorttinsa seuraavalle tyhjälle riville. EMIT-AT:lla tai EMIT-JAT:lla kilpailija kirjoittaa vain tuloaikamerkinnän. Kirjatun ajan oikeellisuus on kilpailijan vastuulla ja kilpailukorttiin on kirjoitettava todellinen leimausaika.

EMIT-ULA:lla kilpailija kirjoittaa vain lähtöaikamerkinnän. EMIT-MLA:lla asemamies kirjoittaa lähtöaikamerkinnän.

Mikäli kilpailijan EMIT-kortti on voittunut kilpailijasta riippumattomasta syystä, eikä EMIT-kortista voida lukea leimausaikoja, voidaan kilpailun johdon päätöksellä kilpailijan tulos laskea kilpailukorttien aikamerkinnöistä.

EMIT-kortin aikoja ja kilpailukorttiin kirjoitettuja leimausaikoja voidaan tarkkailla jälkikäteen.

40.11. AIKATARKASTUSASEMAN PÖYTÄKIRJA

Miehitetyllä aikatarkastusasemalla on pidettävä pöytäkirjaa, johon tehdään kilpailukorttia vastaavat merkinnät autojen saapumisjärjestyksessä. Mahdollisten eroavuuksien sattuessa on pöytäkirja ratkaiseva, elleivät muut tosiseikat asiaa toisin osoita.

40.12. KILPAILUPAPERIEN JAKAMINEN

Lähtöpaikan ilmoitustaululla on oltava luettelo sekä lähdössä jaettavista ajomääritteistä että reitin varrella ajomääritteitä jakavista julkisista asemista (JAT, EMITMLA ja JRT) ajopaperimäärineen. Ilmoitustaululla on esitettävä Tiekartalle rajattuna kilpailualue.

Mikäli ajomääritteitä (poislukien lisäajo-ohjeet ja lisämääräykset) jaetaan reitin varrella, ne on jaettava julkisilla asemilla. Ajomääräyksessä on mainittava jaettavien papereiden määrä ja jakoaika.

Mikäli kilpailija ei saa kaikkia ajomääräyksessä mainittuja papereita niitä jakavalta asemalta, on siitä ilmoitettava välittömästi jakopaikalle. Myöhemmin teytyjä huomautuksia ei oteta huomioon.

40.13. VIALLINEN TARKASTUSASEMA

Mikäli reitillä on viallinen reittitarkastusasema (tunnusnumero RT-asemalla tai leimasin leima-asemalla puuttuu tai on rikkoutunut) kilpailukorttiin merkitään Rkirjain. Kuitenkin, jos vasemman puolen kilpi nro 13 on pystyssä ja oikean puolen numerotunnus on nähtävissä tulematta autosta ulos (kilpi ei ole kaatuneena numeropuoli alaspäin) asemaa ei pidetä viallisena. Viallisesta tarkastusasemasta ei voi saada virhepisteitä.

OHJEIKSI: R-kirjainta kilpailukortissa ei tulkita sutuksi, mikäli todetaan kilpailijan olleen väärällä RT-asemalla, vaan asia tulkitaan kilpailijan eduksi (ylimääräinen ei rankaise). Epäselvissä tapauksessa kilpailunjärjestäjän tulee kuulla kilpailijoita ja tarkastaa aseman kunto.

EMIT:iä käytettäessä viallisella aikatarkastusasemalla (EMIT-AT tai EMIT-JAT) merkitään saapumisaika kilpailukorttiin ja riville on sallittu kirjoittaa lisäksi R-kirjain. EMIT-ULA:lla merkitään tasaminuutti lähtöaika kilpailukorttiin.

Vialliselta EMIT-AT tai EMIT-JAT -asemalta ei voida antaa kyseisen luokan kilpailijoille aikavirhepisteitä, mutta EMIT-JAT:lla (huomioi EMIT-ULA) itse merkittyä aikaa voidaan käyttää uutena lähtöaikana. Tarkoituksellinen kilven kaataminen merkitsee kilpailusta sulkemista.

50. Kilpailijoita koskevia määräyksiä

50.1. OSANOTTO-OIKEUS

Kaikki vähintään peruskilpailulisenssin haltijat tai tutustumislisenssin lunastavat voivat osallistua autosuunnistuskilpailuihin, ellei kilpailukutsussa ole esitetty tätä tarkoittavia rajoituksia.

Pari ei ole arvokilpailuissa sarjapistekelpoinen, jos toinen tai molemmat kilpailevat tutustumislisenssillä.

50.2. ROOLIT

Kilpailuparin muodostavat kuljettaja ja kartanlukija. Tehtävien vaihto kilpailun aikana on kielletty lukuun ottamatta tapauksia, joissa ollaan siirtämässä tieltä suistunutta tai kiinni jäänyttä autoa reitin välittömälle jatkoosalle. Lisähenkilöstö on kielletty.

50.3. OSANOTTO JA VASTUU

Autosuunnistuskilpailuissa ja -harjoitusajoissa ajetaan yleisen liikenteen joukossa Suomen tieliikenneasetusten alaisena. Kuljettajalla tulee olla voimassa oleva ajokortti. Kartanlukijalle ei ole ikä eikä ajokortti vaatimusta. Osanotto niihin tapahtuu kilpailijan omalla vastuulla. Järjestäjä ei ole vastuussa kilpailijan toiminnasta.

Autokunnassa, jossa on mukana alaikäinen henkilö, toisen tulee olla vähintään 18-vuotias, joka toimii alle 18-vuotiaan nuoren huoltajana kilpailussa. Huoltaja vastaa täysimääräisesti huollettavan menettelyistä tai laiminlyönneistä AKK:lle, kilpailunjärjestäjälle tai muulle osapuolelle aiheutetusta vahingosta, huoltajan tuottamuksesta riippumatta.

50.4. ILMOITTAUTUMINEN

Ilmoittautuminen on tehtävä KITI-järjestelmän kautta kilpailukutsun mukaisesti. Ilmoittautumisen yhteydessä on kilpailijoiden lisäksi ilmoitettava seura, kilpailuluokka ja automerkki. Ilmoittajalisenssiä ei tarvita. Epätäydellinen ilmoittautuminen voidaan tulkita jälki-ilmoittautumiseksi. Kilpailupari ajaa siinä luokassa, missä kartanlukija on ilmoittautumisajan päättyessä.

Kilpailukutsussa on mainittava kilpailutoimiston puhelinnumero.

50.5. JÄLKI-ILMOITTAUTUMINEN

Kilpailun järjestäjä voi ottaa kilpailuun jälki-ilmoittautuneita enintään 50 %:n maksukorotuksella. Jälki-ilmoittautumisen peruuttaminen ei edellytä ilmoittautumismaksun takaisinsäämistä. SM-, Cup- tai NAC-osakilpailuiden arvokilpailuluokkiin ei voi jälki-ilmoittautua.

Mikäli jompi kumpi kilpailijoista ilmoittautumisajan päätyttyä vaihtuu ko. kilpailuun ilmoittautumattomaan kilpailijaan, säilyy arvonnassa saatu lähtönumero edellyttäen, että kilpailijaparin luokka ei muutu. SM-, Cup-, tai NAC-kilpailun laadinnassa tai arvonnassa saatu lähtönumero ei muutu.

50.6. ILMOITTAUTUMISEN PERUUTTAMINEN

Ilmoittautumisen peruuttaminen on suoritettava viimeistään tuntia ennen omaa lähtöaikaa. Peruutusilmoitus voidaan tehdä myös puhelimitse kilpailutoimistoon. Puhelimitse tehty peruutusilmoitus on vahvistettava kirjallisesti (esimerkiksi sähköpostilla tai tekstiviestillä) kolmen (3) päivän kuluessa. Mikäli ilmoittautumisen peruuttaminen tehdään ennen ilmoittautumisajan päättymistä, järjestäjä on velvollinen palauttamaan kilpailijalle häneltä mahdollisesti jo perityn osanottomaksun kuluilla vähennettynä.

Tuomariston puheenjohtajan on ilmoitettava syytä ilmoittamatta kilpailusta poisjääneiden nimet AKK:lle. Järjestäjä on oikeutettu perimään näiltä kilpailijoilta ilmoittautumismaksun.

60. Kilpailijan luokitus autosuunnistuksessa

60.1. KILPAILULUOKAT

Kilpailuja järjestetään luokissa M, A, B ja C. Harjoitusajoissa voidaan ajattaa myös luokkaa E (aloittelijat) ja L (mopopuotot / kevyt nelipyörä L6e).

Kilpailukutsussa on ilmoitettava luokat, joissa kyseisessä kilpailussa kilpaillaan.

Kilpailuluokat M ja A voidaan yhdistää.

60.2. VOIMASSAOLO

Kilpailijan luokitus 1.1. on se, minkä edellisen vuoden säännöt edellyttävät hänellä olevan. Luokituspisteet nollautuvat vuodenvaihteessa.

60.3. VAATIMUKSET NOUSUUN LUOKISSA

Kaikissa autosuunnistuskilpailuissa paitsi harjoitusajoissa jaetaan luokituspisteitä kartanlukijoille luokituspistetaulukon mukaisesti. Kilpailijan on itse pidettävä kirjaa luokituspisteistään.

Luokkanousu C-luokasta B-luokkaan tapahtuu viimeistään seuraavassa vuodenvaihteessa kilpailijan saavutettua 10 luokituspistettä kalenterivuoden aikana.

Luokkanousu B-luokasta A-luokkaan tapahtuu viimeistään seuraavassa vuodenvaihteessa kilpailijan saavutettua 10 luokituspistettä kalenterivuoden aikana. Halutessaan voi siirtyä kilpailemaan ylempään luokkaan heti nousupisterajan saavutettuaan. Myös SM-kilpailuissa loppupisteissä 10 parhaan joukkoon sijoittuva B-luokan kartanlukija luokitellaan A-luokkaan seuraavan kalenterivuoden alusta alkaen. Myös Cup-sarjan voittava kartanlukija luokitellaan A-luokkaan seuraavan kalenterivuoden alusta alkaen.

Luokkanousu A-luokasta M-luokkaan tapahtuu viimeistään seuraavassa vuodenvaihteessa kilpailijan saavutettua 10 luokituspistettä kalenterivuoden aikana. Halutessaan voi siirtyä kilpailemaan ylempään luokkaan heti nousupisterajan saavutettuaan. Myös SM-kilpailuissa loppupisteissä 10 parhaan joukkoon sijoittuva Aluokan kartanlukija luokitellaan M-luokkaan seuraavan kalenterivuoden alusta alkaen.

60.4. SIIRTYMINEN

M-luokan kilpailija siirtyy A-luokkaan, mikäli hän ei kalenterivuoden aikana saa 10 luokituspistettä tai sijoitu SM-loppupisteissä 10 parhaan joukkoon. A-luokasta kilpailija siirtyy B-luokkaan, ellei hän saa kalenterivuoden aikana yhtään nousupistettä, ja hän tämän johdosta ilmoittaa AKK:lle kirjallisesti haluavansa siirtyä B-luokkaan. Kilpailija voi kirjallisesti anoa AKK:lta muutosta luokitukseensa.

60.5. KULJETTAJAT JA KARTANLUKIJAT

Kilpailuparin luokka määräytyy kartanlukijana toimivan kilpailijan mukaan. Kilpailun johto voi vain tuomariston puheenjohtajan suostumuksella hyväksyä ilmoittautumisen korkeampaan luokkaan kuin luokitus edellyttää. C-luokan kilpailija saa kuitenkin halutessaan osallistua B-luokan kilpailuihin ilman erillistä suostumusta.

60.6. YHDISTETTY LUOKKA

Yhdistetyssä luokassa lasketaan luokituspisteet luokittain ja yhdistetyn luokan mukaan. Mikäli kilpailijan omasta luokastaan saama luokituspistemäärä on pienempi kuin hänen yhdistetystä luokasta saamansa pistemäärä, saa hän luokituspisteet yhdistetyn luokan mukaisesti.

60.7. LUOKITUSPISTETAULUKKO

Katso: Yleiset säännöt art. 53. Pistelasku, Juniorien luokkanousutaulukko.

Lähtijämäärään lasketaan luokan luokituskelpoiset parit luokituspisteitä laskettaessa.

AKK:n kilpailijalisenssillä tai tutustumislisenssillä kilpailevat ovat luokituspistekelpoisia.

Muilla kilpailijoille ei jaeta luokituspisteitä, vaan ne siirtyvät jaettavaksi seuraaville luokituspistekelpoisille kartanlukijoille.

SM ja/tai NAC -osakilpailussa luokituspisteet jaetaan erikseen luokkakohtaisesti M- ja A-luokan kilpailijoille. A-luokan kilpailijoiksi lasketaan kaikki B- ja C-luokkalaiset kilpailijat.

Mikäli NAC- ja SM-luokat ajetaan samassa kilpailussa, luokituspisteet lasketaan vain SM-kilpailusta SM M- tai SM A-luokkasijoituksen mukaan. SM-luokkien ”yleiskilpailulle” ei siis erikseen lasketa luokituspisteitä.

Cup-osakilpailussa C-luokan parit katsotaan B-luokan pareiksi, joten ne saavat luokituspisteensä B-luokan mukaisesti.

70. Kilpailuja koskevia määräyksiä

70.1. KILPAILUMUODOT

1. NAC-, SM- ja Cup-kilpailut
2. Kansalliset kilpailut
3. AS-sprintit. Ovat kansallisia kilpailuja. AS-sprintissä jaksot voidaan ajattaa eri järjestyksessä. Kukin jakso alkaa JRT:ltä, joka ajomääritteissä on aina piste L. Vaihtopisteet numeroidaan juoksevasti jaksottain (1, 2, 3 jne.). Kukin jakso päättyy JAT:ille tai EMIT-JAT:lle. Kunkin jakson ajomääräys ja kilpailukortti(t) voidaan jakaa JRT:llä ja kerätä pois jakson JAT:illa. Oikeasta asemajärjestyksestä puuttuva RT-merkintä rankaisee joko 600 tai 300 vp:tä. Mikäli käytetään 300 vp:tä, siitä on ilmoitettava kilpailukutsussa. Kilpailijan on jaksojen välillä pysyttävä erikseen rajatulla asema-alueella. Mikäli kilpailija poistuu ko. alueelta, seuraa kilpailusta sulkeminen.
4. Harjoitusajot. Harjoitusajosta on tehtävä anomus AKK:lle KITI -järjestelmään viimeistään viikkoa ennen harjoitusajopäivää.
Kilpailut on järjestettävä sellaiseen vuorokaudenaikaan, ettei niistä aiheudu haittaa muulle liikenteelle. Kilpailujen suositeltavat kokonaisihanneajat ovat:
  - NAC- ja SM-kilpailut: 3-4 h
  - Kansalliset ja CUP-kilpailut: 2-3 h
  - AS-sprintit 1-2 h
  - Harjoitusajot: 1-1,5 h

70.2. TOIMITSIJALISENSSIT

Autosuunnistuksen päätoimitsijalisenssi vaaditaan:

- Arvokilpailuissa: Tuomariston puheenjohtajalta, Maastovalvojalta, pääratamestarilta ja kilpailun johtajalta
- Kansallisissa kilpailuissa: Kilpailukonsultilta

Autosuunnistuksen perustoimitsijalisenssi vaaditaan:

- Arvokilpailuissa: Tuomareilta, Kilpailusihteeriltä, tuloslaskentapäälliköltä ja ympäristövastaavalta
- Kansallisissa kilpailuissa: Pääratamestarilta, kilpailun johtajalta ja ympäristövastaavalta
- Harjoituskilpailuissa: Kilpailukonsultilta ja pääratamestarilta

Tehtäviä voi yhdistää soveltuvin osin.

Tuomariston puheenjohtajana tai maastovalvojana ei voi toimia järjestävän seuran toimitsijalisenssin haltija.

70.3. MAASTOVALVOJA

AKK nimeää maastovalvojan kaikkiin autosuunnistuksen arvokilpailuihin. Muihin kilpailuihin maastovalvojan (kilpailukonsulttin) nimeää kilpailunjärjestäjä erikseen julkaistulta maastovalvojen listalta. Hänen tehtävänsä on varmistaa kilpailun reitin sääntöjenmukaisuus, turvallisuus ja kilpailijoiden tasavertaisuus. Ilman maastovalvojan hyväksyntää ei kilpailua voida järjestää.

Arvokilpailuissa maastovalvojan sääntöjen mukaisen ennakkokäynnin (1 kpl) matkakustannuksista vastaa AKK. Kilpailun aikaisen ja mahdollisten ylimääräisten ennakkokäyntien matka- ja majoituskustannuksista vastaa kilpailun järjestäjä.

Maastovalvojan toiminta:

1. Ennen kilpailua

Maastovalvoja suorittaa kilpailun reitin valvonnan, jolloin tarkastetaan kilpailun aikataulu, ajomääräykset, ihanneaikalaskelmat, jaettavien korttien lukumäärä, reitin määrittelytavat, tarkastusasemat, karttapiirroksot, käytettävät mittakaavat, kartta-pohjien värit ja tulostuslaatu. Reittiä valvottaessa liikenneturvallisuus on huomioitava erityisesti.

Kilpailuissa saa käyttää vain maastovalvojan hyväksymää reittiä ja tarkastusase-mia sekä niiden järjestelyt on toteutettava hänen hyväksymällään tavalla. Kilpailun järjestäjä on velvollinen tekemään maastovalvojan pyytämät muutokset reittiin tai tarkastusasemiin.

2. Kilpailun aikana

Maastovalvojalla on oikeus olla läsnä tuomariston kokouksissa ja esittää mieli-piteensä reittiin liittyvissä asioissa. Kilpailun aikana maastovalvoja liikkuu reitillä 0-autossa tarkastaen reitin toteutuksen sekä sen, että kaikki aikaisemmin sovitut toimenpiteet on tehty.

Mikäli maastovalvoja toteaa jollakin reitin osalla puutteellisuuksia tai muutoksia, maastovalvoja voi tehdä tarvittavat reitin opastukset, tarkastusasemien korjaukset tai poistamiset.

3. Raportointi

Kilpailun jälkeen maastovalvoja tekee kirjallisen raportin. Raportti tulee toimittaa tuomariston puheenjohtajalle 7 vrk:n kuluessa kilpailun päättymisestä.

70.3.1. Kilpailukonsultti

Autosuunnistuksen arvokilpailujen ulkopuolisiin kilpailuihin nimetään kilpailukonsultti, jonka järjestäjä valitsee kansalliseen kilpailuun maastovalvojalistalta. Hänen tehtävänä on valvoa kilpailun turvallisuutta, sääntöjenmukaisuutta ja ennen kaikkea antaa neuvoja, sekä opastaa kilpailunjärjestäjää kilpailun toteutuksessa. Lisäksi kilpailukonsultti toimii kilpailun maasto-valvojana ja korvaa kilpailun tuomariston. Harjoituskilpailuissa kilpailukonsulttina voi toimia järjestäjän valitsema, vähintään autosuunnistuksen perustoimitsijalisenssin omaava henkilö.

Hänellä on velvollisuus tarkastaa ja korjata kilpailun sääntö-/kutsuluonnos ja toimittaa se AKK:lle yhdessä kilpailulupahakemuksen kanssa. Kilpailukonsultti myös ratkaisee mahdolliset kilpailussa tehtävät vastalauseet. Jos kilpailija ei tyydy tekemänsä vastalauseen päätökseen, on hänellä mahdollisuus viedä asia sähköiseen vastalauseen käsittelyyn. Tämän asian ratkaisee autosuunnistuksen lajiryhmä sähköposti/puhelinkokouksella, kolmen vuorokauden kuluessa. Jos kilpailija on tyytymätön tähänkin päätökseen, on hänellä tämän jälkeen vetoamisoikeus. Kilpailukonsultti toimittaa kilpailukonsultin raportin kilpailusta kilpailun järjestäjälle ja lajipäällikölle neljäntoista vuorokauden kuluessa kilpailusta ja valvoo että kilpailun järjestäjä toimittaa lajipäällikölle kaikki onnettomuuksia, kilpailun johtajan päätöksiä ja vastalauseita koskevat asiakirjat.

70.4. TUOMARISTON PUHEENJOHTAJA

Arvokilpailuihin tuomariston puheenjohtajan nimeää kilpailun järjestäjä. Tuomariston puheenjohtajalla tulee olla voimassaoleva päätoimitsijalisenssi. Hänellä tulee hyväksyttää kilpailun järjestäjän esittämät muut tuomariston jäsenet.

Tuomariston puheenjohtajan tulee valvoa, että kilpailussa noudatetaan kaikkia voimassa olevia sääntöjä ja määräyksiä ja, että kilpailulla on kaikki tarvittavat viranomaisluvut. Hänellä on velvollisuus tarkastaa ja korjata kilpailun sääntö-/kutsuluonnos ja toimittaa se AKK:lle yhdessä kilpailulupahakemuksen kanssa.

Tuomariston puheenjohtaja hyväksyy järjestäjän laatiman tuomariston kokousaikataulun sekä esityslistat.

Kilpailun jälkeen hänen tulee valvoa, että kilpailun järjestäjä toimittaa tarvittavat kilpailun asiapaperit viikon kuluessa kilpailun päättymisestä AKK:on ja kilpailun tulokset on julkaistu KITI:ssä asianmukaisesti.

Tuomariston puheenjohtaja laatii kilpailusta seurantaraportin, johon liitetään maastovalvojan laatima raportti. Raportit tulee toimittaa 14 vrk:n kuluessa AKK:lle sekä kilpailun järjestäjälle. Tuomariston puheenjohtajan matka- ja majoituskustannuksista vastaa kilpailun järjestäjä.

70.5. TUOMARIT

Tuomareilla on oikeus ja velvollisuus valvoa, että sääntöjä ja määräyksiä noudatetaan. He eivät saa ottaa kilpailussa muita tehtäviä. Tuomariston jäsenten lukumäärä puheenjohtaja mukaan lukien on oltava pariton. Kilpailujen tuomaristot nimetään kilpailun järjestäjän toimesta.

NAC-kilpailun yhteydessä ajettavissa kilpailuissa yksi tuomariston jäsen saa olla ulkomainen.

70.6. PÄÄRATAMESTARI

Pääratamestari suunnittelee ja mittaa radan, laatii ajomääräyksen ja ihanneaikalaskelmat, sekä:

- Hankkii luvat teiden ja alueiden käyttöön viranomaisilta ja maanomistajilta
- Suorittaa maastovalvojan / kilpailukonsultin kanssa kilpailureitin ja annettavien määräysten tarkistuksen

Ratamestarin tai hänen apulaisensa on pyrittävä ajamaan reitti kilpailijoiden edellä varmistautuen, että asemat ovat oikeilla paikoilla, ja reitti on kaikilta osin ajettavassa kunnossa.

70.7. OSANOTTOMAKSUT

Kilpailun järjestäjä määrää osanottomaksun suuruuden. NAC- ja SM-kilpailuissa osanottomaksu on enintään 150 euroa, Cup-kilpailuissa enintään 100 euroa.

70.8. PALKINNOT

Sekä kuljettajalle että kartanlukijalle on pyrittävä jakamaan erilliset, samanarvoiset palkinnot.

Palkittavien määrä luokittain on ilmoitettava viimeistään kilpailun virallisella ilmoitustaululla.

Kaikkien palkittavien kilpailijoiden on osallistuttava palkintojenjakoon. Pakottavassa tapauksessa luvan poissaoloon antaa kilpailun johtaja.

70.9. TULOSLUETTELO

Tulosluettelon hyväksyy allekirjoituksellaan kilpailun tuomariston puheenjohtaja tai tuomariston jäsen.

Tulosluettelosta tulee ilmetä kilpailijan saamat luokituspisteet sekä kilpailuun lähteneiden määrät luokittain, lähtemättä jääneet ja peruutusten syyt. Kilpailun järjestäjä julkaisee KI-TI-järjestelmässä kilpailun kohdalla, täydelliset tulokset joihin kuuluu jaksokohtaiset tulokset sisältäen aikapiste-erittelyn ja luokituspisteet.

70.10. KILPAILUN PERUUTTAMINEN

Järjestäjällä on oikeus peruuttaa kilpailu pakottavien syiden nojalla, jolloin osanottomaksut on kokonaisuudessaan palautettava kilpailijoille.

70.11. ARVOKILPAILUT JA NIIDEN LÄHTÖJÄRJESTYS

Suomen mestaruudesta tai Cup-mestaruudesta kilpailtaessa kunkin kuljettajan ja kartanlukijan lopullisiin SM- tai Cup-pisteisiin huomioidaan tulokset seuraavan taulukon mukaisesti:

5 järjestettyä kilpailua 3 parasta tulosta lasketaan

4 järjestettyä kilpailua 3 parasta tulosta lasketaan

3 järjestettyä kilpailua 2 parasta tulosta lasketaan

2 järjestettyä kilpailua 2 tulosta lasketaan

Hylätty tulos on laskettava loppupisteisiin.

Osakilpailun voittajat saavat 100 pistettä, toiseksi tulleet 96, kolmannet 93, neljännet 91, viidennet 90 jne.

Mikäli kilpailijalla on useita samansuuruisia osakilpailupisteitä joista kaikkia ei voida huomioida loppupisteissä, jätetään näistä viimeisimmät huomioimatta.

Tasapisteiden sattuessa paremmuus ratkaistaan seuraavassa järjestyksessä:

1. Se, jolla on huomioon otettavista kilpailuista enemmän voittoja, toisia sijoja, kolmansia sijoja, jne.
2. Se, jolla kaikkien osakilpailuiden yhteissarjapistemäärä on suurin.
3. Se, jolla on pienimmät yhteenlasketut virhepisteet kilpailuista, joista molemmat ovat saaneet kilpailijana mukaan laskettavat pisteet. Tarkastelu tehdään kahden kilpailijan välillä kerrallaan.

Jos nämä eivät tuo ratkaisua, katsotaan sijoitus jaetuksi.

Osanotto-oikeus SM-kilpailuihin on kaikilla pohjoismaisilla autosuunnistajilla luokitukses-

ta riippumatta. SMJa Cup -sarjapistekelpoisia ovat AKK:n kilpailijalisenssin haltijat.

Osanotto-oikeus Cup-sarjaan on kaikilla niillä kilpailijapareilla, joiden kartanlukijoiden luokitus ensimmäisen parin ajaman osakilpailun ilmoittautumisajan päättyessä on B tai C.

Kuitenkaan pari, jonka kartanlukija on ollut luokiteltuna M-luokkalaiseksi kuluva vuotta edeltäneiden 10 vuoden aikana, ei ole Cup-sarjapistekelpoinen.

Lähtöluetteloa laadittaessa tai arvottaessa lähtöjärjestys määräytyy kartanlukijan sijoituksen mukaisesti. 1. = n:o 1, 2. = n:o 2 jne.

1. osakilpailu

Edellisen vuoden sarjatulosten mukainen järjestys: Mikäli sama lähtönumero määräytyy kahdelle parille, lähtönumerot arvotaan parien kesken.

2. osakilpailu

Parin lähtönumeron määrää korkeampi:

Edellisen vuoden sarjasijoitus tai ensimmäisen osakilpailun sijoitus. Mikäli sama lähtönumero määräytyy kahdelle parille, lähtönumerot arvotaan parien kesken.

3. osakilpailu

Parin lähtönumeron määrää korkeampi:

Ensimmäisen tai toisen osakilpailun sijoitus.

Mikäli sama lähtönumero määräytyy kahdelle parille, lähtönumerot arvotaan parien kesken.

4.–5. osakilpailu

Parin lähtönumeron määrää:

Kilpailijaparien paremmuusjärjestys kuluvan kauden kaksi parasta osakilpailua.

Mikäli sama lähtönumero määräytyy useammalle parille, lähtönumerot arvotaan parien kesken.

70.12. ARVOKILPAILUIDEN RATAMESTAREIDEN HYVITTÄMINEN KYSEISEN VUODEN SM- JA CUP -PISTEITÄ LASKETTAESSA

Autosuunnistuksen kotimaiseen arvosarjaan kilpailijana osallistuva kilpailun ratamestari-ryhmän jäsen saa laskea edukseen yhdestä kyseiseen arvosarjaan tekemästään kilpailusta saman verran pisteitä kuin siitä kilpailusta, missä saavuttaa kyseisen vuoden suurimmat sarjapisteensä.

Kilpailun järjestäjän tulee ilmoittaa edellisen vuoden loppuun mennessä enintään kaksi ratamestari-ryhmän jäsentä, joille etu voidaan myöntää. Mikäli samassa kilpailussa ajetaan sekä SM- että Cup -osakilpailu, ilmoituksen yhteydessä järjestäjä ilmoittaa myös, kumpaan sarjaan ratamestari-ryhmän jäsenet haluavat edun käyttä.

Mikäli ratamestari-ryhmän jäsen vaihtuu tämän ilmoituksen jälkeen, etu ei siirry seuraavalle ratamestari-ryhmän jäsenelle samaan kilpailuun.

70.13. KILPAILUKUTSU

Kilpailukutsussa on mainittava kilpailutoimiston puhelinnumero. Kilpailukutsussa tai viimeis-

tään kaksi viikkoa ennen kilpailupäivämäärää tulee ilmoittaa kilpailun lähtöpaikan sijainti-kunta sekä arvioitu lähtöaika jokaisen luokan ensimmäiselle kilpailijalle.

70.14. LÄHTÖLUETTELO

Lähtöjärjestys on arvokilpailuja lukuun ottamatta määritettävä arpomalla. NAC-luokkien lähtöjärjestys laaditaan NAC-sääntöjen määräämällä tavalla. Arvonta voidaan suorittaa myös tietokoneella. Arvontatilaisuudessa on oltava läsnä tuomariston puheenjohtaja tai tuomari sekä kilpailun johdon edustaja.

Lähtöluettelo, josta selviää lähtöjärjestyksen lisäksi ainakin lähtö-, katsastus- ja tuloslas-kentapaikat, on julkaistava KITTI-kisapalvelussa kilpailun kohdalla. Lähtöluetteloon suositellaan järjestystä: kuljettaja - kartanlukija - seura - auto. Lähtöluettelossa tulee mainita kunnat, joiden alueella kilpailun reitti kulkee.

Kilpailijoiden lähettämisen samalle reitille tulee tapahtua vähintään 2 min välein. Hyväksytyt jälki-ilmoittautuneet sijoitetaan luokkansa alkuun ilmoittautumisjärjestyksessä.

80. Kilpailijan varusteita koskevat määräykset .....

80.1. AUTOSUUNNISTUKSEN KATSASTUSVAATIMUKSET

Autosuunnistuskilpailuun saa osallistua ainoastaan ajoneuvoasetuksen mukaisessa kunnossa olevalla, määräaikaiskatsastetulla ajoneuvoluokkien M1 ja N1 autoilla sekä harjoitusajoihin myös ajoneuvoluokan L6e mopoauto / kevyellä nelipyörällä. Kilpailuautossa tulee olla turvavyöt, joiden käyttö on pakollista kilpailun aikana. Autoon voidaan asentaa vain M1 henkilöautomääräyksen mukaisia pakollisia ja vapaaehtoisia valaisimia. Jälkiasennetut kattovalot ovat kiellettyjä.

Kilpailuvarusteisiin kuuluu kaksi varoituskolmiota ja ensiapupakkaus.

Autossa tulee kuljettaa mukana öljynimeytysvarustus, jonka tulee pystyä imemään koko autossa oleva öljymäärä. Tämän lisäksi autoissa on vähimmäisvaatimuksena 13A 55B (AB II E) -luokkaan kuuluva sammutin, jonka sammutinaineen määrä on vähintään 2kg. Käsiammuttimen laukaisulaitteen varmistimen tulee olla sinetöity kiinni-asentoonsa. Sekä öljynimeytysvarustus että sammutin tulee olla luotettavasti kiinnitetty sekä helposti kuljettajien saatavilla.

Kaikissa autosuunnistuskilpailuissa harjoitusajoja lukuun ottamatta järjestäjän katsastus on pakollinen. Autosuunnistuskilpailussa on mahdollista käyttää autoverovapaata autoa seuraavin edellytyksin:

- autolla on Suomessa voimassa oleva liikennevakuutus
- kaikki autoa koskevat asiapaperit ovat mukana kilpailussa, ja ne esitetään pyydettyäessä
- auton tullausta ja verovapautta koskevia lakeja ja säännöksiä tulee noudattaa niistä annettujen määräysten mukaisesti
- kaikille Trafín siirtoluvalla (ns. siirtokilvillä) ajaville autoille on suoritettava kunto-katsastus. Katsastus on suoritettava ennen kilpailuihin osallistumista, ja sen voimassaolo on yksi vuosi. Tiedot hyväksytyistä katsastuspaikoista saa AKK:sta.

80.2. AUTON VAIHTO

Kilpailun aikana ei saa vaihtaa autoa.

80.3. ULKOPUOLINEN KOMMUNIKAATIO

Kilpailusuoritusta edistävä muu ulkoinen elektroninen kommunikaatio kuin satelliittipaikantimien ja karttaohjelmien käyttö on kielletty kilpailun aikana. Kommunikaatiosta seuraa hylkäys.

Järjestäjällä on oikeus sijoittaa kilpa-autoon seurantalaitte omia tarkoituksia varten.

90. Kilvet ja viitat

90.1. AUTOSUUNNISTUSKILPAILUISSA KÄYTETTÄVÄT KILVET

Autosuunnistuksessa on käytettävä virallisia opas ja asemakilpiä. Kuvion on oltava heijastava tai kilpi on varustettava alareunaan kiinnitettyllä vähintään 2x10 cm:n mittaisella heijastusnauhalla tai -värillä. Kilpien n:o 1-9 koko on 35 x 35 cm. Kilpien n:o 10 ja n:o 11 koko on 40 x 25 cm. Pohjaväri on musta ja kuvio kirkaankeltainen tai -punainen. Kuvion viivaleveyden on oltava vähintään 3 cm. Kilvet on sijoitettava siten että ne ovat sekä kuljettajan että kartanlukijan nähtävissä oikeaa reittiä tavanomaista ajolinjaa ajettaessa.

- N:o 1 Kääntymistä vasemmalle osoittava opaskilpi. Kilpi on sijoitettava juuri ennen sen tarkoittamaa risteystä.
- N:o 2 Kääntymistä oikealla osoittava opaskilpi. Kilpi on sijoitettava juuri ennen sen tarkoittamaa risteystä.
- N:o 3 Tukkeutunutta tietä osoittava opaskilpi. Kilpi on sijoitettava tukkeutuneelle tieosuudelle viimeistään 50 m päähän tieosuuden alkamispaikasta.
- N:o 4 Suoraan ajoa osoittava opaskilpi. Kilpi on sijoitettava juuri ennen sen tarkoittamaa risteystä.
- N:o 5 Väärää tietä osoittava opaskilpi. Kilven sijoitus on harkittava tarkkaan. Korvattakoon kilpi mieluiten jo tienhaaraan asetettavalla kääntymistä osoittavalla opaskilvellä.
- N:o 6 Vaarallista tienkohtaa osoittava varoituskilpi. Kilpi on sijoitettava 20-100 m ennen vaarallista tienkohtaa. Kilven sijainti on merkittävä karttaan.
- N:o 7 Kilpailijan huomiota vaativan paikan merkki. Kilpi sijoitetaan paikkaan, joka ei ole vaarallinen, mutta joka vaatii muuten kilpailijan huomiota.
- N:o 8 Kilvityksen alkukohtaa osoittava opaskilpi, joka sijoitetaan kilvityksen alkukohtaan.
- N:o 9 Kilvityksen loppukohtaa osoittava opaskilpi, joka sijoitetaan kilvityksen loppukohtaan.

- N:o 10 Pakollista pysähtymistä osoittava kilpi.
N:o 11 Järjestäjän asettama nopeusrajoitusta osoittava kilpi. Kilvessä on ilmoitettu nopeusrajoituksen suuruus ja rajoitusmatkan pituus.

Kilpien n:o 12-20 koko on 40 x 25 cm. Pohjaväri on musta ja teksti kirkkaankeltainen tai pohja kirkkaansininen ja teksti valkoinen. Kilvet on sijoitettava maastoon § 40.4.:n mukaisesti.

- N:o 12 (AT tai EMIT-AT), aikatarkastusaseman kilpi.
N:o 13 (TARK AS), tarkastusaseman kilpi.
N:o 14 (NN), miehittämättömän reittitarkastusaseman numerotunnus - vain kaksinumeroinen tunnus sallitaan.
N:o 15 (LEIMA), leima-aseman kilpi.
N:o 16 (JAT, EMIT-JAT, EMIT-MLA tai EMIT-ULA), julkisen aikatarkastusaseman kilpi - kilpeen voidaan sijoittaa aseman järjestysnumero.
N:o 17 (JRT), julkisen reittitarkastusaseman kilpi - kilpeen voidaan sijoittaa aseman järjestysnumero.
N:o 18 (LÄHTÖ), lähdön kilpi.
N:o 19 (MAALI), maalin kilpi.
N:o 20 (EMIT-ULA), julkisen aikatarkastusaseman lähtöleimasin kilpi.

No 1

No 2

No 3

No 4

No 5

No 6

No 7

No 8

No 9

No 10

No 11

No 12

No 13

No 14

No 15

No 16

No 17

No 18

No 19

No 20